T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/771
KARAR NO : 2023/128
KARAR TR : 27/02/2023

ÖZET: Adli ve idari yargı yerinde açılan tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davalarda, bu yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermemiş olduğu anlaşıldığından, 2247sayılı Kanun'un 17. maddesinde belirtilen koşulların oluşmaması nedeniyle, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan BAŞVURUNUNREDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ç. C. O
Vekili : Av. Ö. İ. A
Davalı : Çivril Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. B. A

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, Denizli ili, Çivril ilçesi, ... Mahallesi, ... Caddesi No:... adres, ... ada ....sayılı parselde davalı idare adına kayıtlı 3.633,36 m2 yüzölçümlü taşınmaz üzerinde bulunan ....Aile Gazinosu ile ilgili olarak, davalı ile yapılan kira sözleşmesinin 27/09/2021 tarihinde sona erdiğini, müvekkilinin kira sözleşmesinin yenilenmesi için müracaat ettiğini ancak talebinin reddedildiğini ileri sürerek, 22/09/2021 tarihli ve 488 sayılı Encümen Kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Denizli İdare Mahkemesi 13/10/2021 tarih ve E.2021/1769, 2021/1397 sayılı kararı ile, dava konusu işlemin kira sözleşmesinin uygulanması ile ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıklar kapsamında olduğu, davada adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, davacı tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine, İzmir Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesinin 02/12/2021 tarihli ve E.2021/1643, K.2021/1733 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun kabulüne idare mahkemesi kararının kaldırılmasına kesin olmak üzere karar verilmiştir.

3 . **Denizli İdare Mahkemesi 14/09/2022 tarihli ve E.2022/45, K.2022/1423 sayılı kararı ile,** belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yürütüleceğine ilişkin anılan Kanun'un 1. maddesi çerçevesinde ve aynı gerekçe ile düzenlenen denetim raporunun ilgili kısmına istinaden tesis edilen işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, karar davacı tarafından istinaf edilmiştir.

4. İzmir Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesi 23/12/2022 tarih ve E.2022/1715, K.2022/1670 sayılı kararı ile istinaf talebinin reddine kesin olarak karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun "Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarını bekleme ve sürelerin durması:" başlıklı 18. maddesinde; "Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu resmi yazı ile kendisine bildirilen yargı mercii, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakır. Bu takdirde zamanaşımı süreleriyle öbür kanuni veya hakim tarafından verilen süreler, işin yeniden incelenmesine başlanacağı güne kadar durur. Şu kadar ki, Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğunu bildiren yazının alındığı günden başlamak üzere altı ay içinde bu Mahkemenin kararı gelmezse yargı mercii davayı görmeye devam eder. Ancak, esas hakkında son kararı vermeden Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı gelirse yargı mercii bu karara uymak zorundadır." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, davacı tarafından idare mahkemesince ilk olarak verilen davanın görev yönünden reddi kararı üzerine aynı istemle Çivril Sulh Hukuk Mahkemesinin E:2021/1239 sayılı dosyasına kayıtlı olarak açıldığı belirtilen davada, anılan mahkemece "olumlu görev görev uyuşmazlığı

kararı verildiği" ve "dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği" hususunun davacı vekili tarafından sunulan 19/01/2022 havale tarihli dilekçeyle İdare Mahkemesine bildirildiği, iş bu istinaf kanun yolu incelemesine konu olan idare mahkemesi kararının ise 14/09/2022 tarihinde verildiği anlaşılmaktadır.

Bu hale göre, davacı tarafından, her ne kadar, Uyuşmazlık Mahkemesince olumlu görev uyuşmazlığı hakkında verilecek olan kararın bekletici mesele yapılması gerektiği iddia edilmekte ise de, yukarıya metni alınan 2247 sayılı Yasanın 18. maddesi uyarınca bekleme süresinin Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğunu bildiren yazının alındığı günden başlamak üzere altı ay olduğu, bildirim yazısının 19/01/2022 tarihinde dava dosyasına sunulduğu ve idare mahkemesince de bu sürenin geçmesinden sonra 14/09/2022 tarihinde karar verildiği dikkate alındığında, davacı tarafından usule ilişkin olarak ileri sürülen anılan iddiaya itibar edilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda; Denizli İdare Mahkemesi'nin 14/09/2022 gün ve E:2022/45, K:2022/1423 sayılı kararının dayandığı gerekçe usul ve yasaya uygun olup, kaldırılmasını gerektiren bir neden bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; istinaf başvurusunun yukarıda belirtilen açıklamanın yapılması suretiyle reddine"

5. Davacı vekili tarafından, bu kararın kesinleşmesi beklenmeksizin aynı istemle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

B. Adli Yargıda

6. Davalı vekili cevap dilekçesinde, davanın görev yada derdestlik yönünden reddedilmesi gerektiğinden bahisle itirazda bulunmuştur.

7. **Çivril Sulh Hukuk Mahkemesi 18/01/2022 tarih ve E.2021/1239 sayılı kararı** ile, mahkemenin görevli olduğunun tespitine, olumlu görev uyuşmazlığının çıkarılmasına, görevli mahkemenin tespiti için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, sehven Danıştay Başsavcılığına gönderilen dosya Başsavcılığın 08/12/2022 tarihli yazısı ile gereği için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. Uyuşmazlık Mahkemesinin görev ve yetkileri, 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 158. maddesi ile 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde açıkça gösterilmiş, Mahkeme adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili kılınmıştır.

9. 2247 sayılı Kanun'un *"Olumlu görev uyuşmazlığı ve uygulanacak usul"* başlıklı 17. maddesi şöyledir:

"Olumlu görev uyuşmazlığı; adli ve idari yargıya bağlı ayrı iki yargı merciine açılan ve tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davalarda bu yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmaları ... durumunda meydana gelir.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/7 md.) Olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesini isteyen taraflardan birinin taraf sayısından iki fazla düzenleyeceği dilekçe ile başvurduğu yargı mercii;

a) Dilekçelerden birini ve varsa eklerini yazı ile diğer yargı merciine derhal iletir ve dava dosyasının kendisine gönderilmesini ister.

b) Diğer dilekçeler ve varsa eklerini, yedi gün içinde cevabını bildirmesi için karşı tarafa ve ilgili makamlara tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf veya ilgili makam, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermekten vazgeçmiş sayılır.

c) Dilekçeyi, alınan cevapları ve varsa ekleri ile dava dosyalarını, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderir ve görevli yargı merciinin belirlenmesini ister.

(Üçüncü fıkra Mülga: 21/1/1982 - 2592/9 md.)

(Ek fıkra: 23/7/2008-5791/7 md.) Bu takdirde her iki yargı mercii de, 18 inci maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesini geri bırakır"

10. Kanun'un 18. maddesi şöyledir:

"...Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu resmi yazı ile kendisine bildirilen yargı mercii, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince bir karar verilinceye kadar davanın görülmesini geri bırakır. Bu takdirde zamanaşımı süreleriyle öbür kanuni veya hakim tarafından verilen süreler, işin yeniden incelenmesine başlanacağı güne kadar durur.

Şu kadar ki, Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğunu bildiren yazının alındığı günden başlamak üzere altı ay içinde bu Mahkemenin kararı gelmezse yargı mercii davayı görmeye devam eder. Ancak, esas hakkında son kararı vermeden Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı gelirse yargı mercii bu karara uymak zorundadır.

Uyuşmazlık çıkarılacağı bildirilerek yargı merciinden davaya bakmanın ertelenmesi istenemez.

(Ek fıkra: 23/7/2008 – 5791/8 md.) 12, 13 ve 17 nci maddelerde yazılı sürelerin bitmesi çalışmaya ara verme zamanına rastlarsa bu süreler, çalışmaya ara vermenin sona erdiği günü izleyen tarihten itibaren yedi gün uzamış sayılır."

11. Kanun'un 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği, yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Havva AYDINLI, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ınkatılımlarıyla yapılan 27/02/2023 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dosyanın incelenmesinden, Çivril Belediye Başkanlığı adına kayıtlı, 3.633,36 m2 yüzölçümlü taşınmaz üzerinde bulunan, ...Aile Gazinosu ile ilgili olarak taraflar arasında 2886 sayılı Kanun'a istinaden kira sözleşmesi imzalandığı, sözleşmenin 27/09/2021 tarihinde sona ermesi üzerine, davacı tarafından sözleşmenin yenilenmesi için davalı tarafa müracaat edildiği, müracaatın 22/09/2021 tarih ve 488 sayılı Encümen Kararı ile reddedildiği, Encümen Kararının iptali istemiyle Denizli İdare Mahkemesinde dava açıldığı, Mahkemenin 13/10/2021 tarih ve E.2021/1769, K. 2021/1397 sayılı kararıyla, uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevli olduğundan bahisle, davanın görev yönünden reddine karar verildiği, davacı tarafından bu kararın kesinleşmesi beklenmeksizin aynı istemle 21/10/2021 tarihinde Çivril Sulh Hukuk Mahkemesinin E.2021/1239 sayılı dosyasında dava açıldığı davalı tarafından da Denizli İdare Mahkemesinin görev ret kararının kaldırılması istemli olarak istinaf başvurusunda bulunulduğu, İzmir Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesinin 02/12/2021 tarih ve E.2021/1643, K.2021/1733 sayılı kararı ile görevsizlikkararının kaldırılması ile dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar verildiği; İdare Mahkemesince yeniden yapılan yargılama neticesinde davanın reddine karar verildiği, kararın davacı tarafından istinaf edilmesi üzerine İzmir Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesinin 23/12/2022 tarih ve E.2022/1715, K.2022/1670 sayılı kararı ile istinaf talebinin reddine kesin olarak karar verildiği, diğer taraftan Çivril Sulh Hukuk Mahkemesinde devam eden yargılamada ise davalı Belediye Başkanlığınca davanın görev yada derdestlik yönünden reddedilmesi gerektiği yönünde itiraz edildiği, Mahkemenin 18/01/2022 tarihli celsesinde, mahkemenin görevli olduğuna, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve uyuşmazlığın çözümlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verildiği, sehven Danıştay Başsavcılığına gönderilen dosyanın Başsavcılığın 08/12/2022 tarihli yazısı ile gereği için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği anlaşılmıştır.

14. Çivril Sulh Hukuk Mahkemesince yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 17. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesince değerlendirilebilmesi için, adli ve idariyargı merciinde açılan ve tarafları, konusu, sebebi aynı olan davalarda bu yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmaları, olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesini isteyen taraflardan birinin başvurusu üzerine yargı merciinin görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine göndermesi ve her iki yargı merciince de, 18. maddede öngörüldüğü şekilde davanın görülmesinin geri bırakılması gerekmektedir. Oysa olayda, adli yargı yerince davacı hakkında aynı konuya ilişkin olarak idari yargı yerince verilmiş ve henüz kesinleşmemiş bir görevsizlik kararı bulunmasına rağmen yargılamaya devam edildiği, idare mahkemesinin görevsizlik kararının bölge idare mahkemesince kaldırılması üzerine davanın esastan görülerek reddine karar verildiği, istinaf talebinin de esastan kesin olarak reddedildiği anlaşıldığından, artık ortada 2247 sayılı Kanun'un 17. maddesinde öngörüldüğü biçimde oluşmuş bir olumlu görev uyuşmazlığından bahsetmek mümkün değildir, kaldı ki olayda Kanun'un 10., 14. ve 19. maddesinde aranan şartların da bulunmadığı açıktır.

15. Buna göre, Çivril Sulh Hukuk Mahkemesince davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Kanun'un 17. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için yaptığı başvurunun, davacı tarafından aynı talebe ilişkin idari yargı yerinde açılmış olan davanın reddedildiği ve istinaf talebinin de kesin olarak reddedilmesiyle kararın kesinleştiği anlaşıldığından, 2247 sayılı Kanun'un 17. maddesinde belirtilen koşulların oluşmadığı sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Çivril Sulh Hukuk Mahkemesinin, 2247 sayılı Kanun'un 17. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 17. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Çivril Sulh Hukuk Mahkemesinin 18/01/2022 tarih ve E.2021/1239 sayılı BAŞVURUSUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarıncaREDDİNE,

27/02/2023 tarihinde,OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Havva
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	AYDINLI

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN